

ЕВАЛЮАЦІЙНІ МЕТОДИ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Г. І. КАПНІНА, кандидат педагогічних наук, доцент,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
E-mail: gitschirikowa@mail.ru

І. Б. КОРОТЯЄВА, кандидат педагогічних наук, доцент,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
E-mail: iryna.korotiaieva@gmail.com

Анотація. Статтю присвячено висвітленню поняття «евалюація», що є відносно новим у вітчизняній методичній науці, але тенденційним у контексті сучасного процесу викладання в навчальних закладах різного освітнього рівня, характерною для якого є поступова зміна ролі вчителя з ментора, наставника, який одноосібно приймає рішення, яким буде урок, та керує навчальним процесом на своєму занятті, на роль помічника в оволодінні новими навичками, провідника в світ знань. Евалюація є одним з можливих імпульсів для самовдосконалення, певним інструментом у професійному розвитку педагога.

У дослідженні проаналізовано передумови для використання евалюаційних методів на уроках іноземної мови; визначено їх мету, функції, ознаки; розглянуто алгоритм проведення евалюацій, особливості обробки їх результатів. Подано приклади найуспішніших евалюаційних методів з детальним описом механізму їх реалізації на уроці іноземної мови. Намічено перспективи адаптації означеного методичного явища до реалій українського освітнього ландшафту.

Ключові слова: евалюація; евалюаційний метод; самовдосконалення; аналіз професійної діяльності педагога; іноземні мови

Актуальність. Стрімкі зміни в українській системі освіти спричиняють не тільки необхідність оновлення її загального змісту, а й потребу в перегляді ефективності чи доцільності використання традиційних методів та форм навчання, зокрема, у сфері іноземних мов.

Незважаючи на те, що методична палітра викладача іноземної мови є дуже різнобарвною, пошуки нових, більш раціональних методичних рішень не припиняються. Зазнають змін і вимоги до якісно організованого процесу навчання іноземних мов. У сучасних навчальних закладах мають запропонувати такий навчальний процес, який уможливіть підготовку учнів та студентів до життя у змінних умовах, сформування потреби у постійному

оновленні знань, професійному розвитку, соціальній адаптації, готовності особистості жити у новому суспільстві, спрямованому на відкритість, свободу, потребу у спілкуванні, обмін інформації, досвідом, бажання розуміти представників інших країн та співпрацювати у спільних проектах. На думку сучасних фахівців та методистів, процес навчання іноземної мови буде вважатися успішним, якщо:

- навчання розглядається як простір, де реалізуються духовні потреби та інтереси, формується досвід, відбувається самовизначення;
- його вагома частина присвячена формуванню ключових компетентностей особистості, під якими розуміють здатність діяти у життєвих ситуаціях з опорою на

конкретні знання, вміння, навички, ціннісні орієнтації, власний та суспільний досвід;

– клімат на заняттях – сприятливий для навчання, учень – суб'єкт, партнер у навчально-виховному процесі;

– уроки є комунікативно орієнтованими, навчальна діяльність відбувається у формі спілкування, моделюються ситуації реального спілкування з метою мотивації іншомовного мовлення учнів.

Як бачимо, комунікативний метод, який є провідним у процесі навчання іноземних мов з кінця минулого сторіччя, є беззаперечною умовою для забезпечення успіху у вивченні англійської, німецької або будь-якої іншої мови, що не є рідною для учня. Однак, однієї тільки комунікативної спрямованості навчання сьогодні вже замало. Виникає потреба у створенні довгострокового прогнозування його результатів, яке, за умов правильної інтерпретації, забезпечить підвищення якості освіти в цілому та якості мовної освіти зокрема.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Результати досліджень провідних фахівців у галузі викладання іноземних мов І. Дячківської, О. Коваленко, С. Ніколаєвої, Л. Панової, С. Сисоєвої та ін. доводять, що на сучасному етапі розвиток методичної науки неможливий без запозичення та адаптації новітнього зарубіжного досвіду. Евалюаційні методи, що активно застосовуються у США та країнах Західної Європи, є одними з найбільш перспективних в цьому напрямку.

Ґрунтовні розробки явища «евалюація» належать зарубіжним науковцям, серед яких треба зазначити дослідження W. Meyer, M. Schacht, M. Scriven, J. Sheerens, G. Peez.

Дослідники Н. Гамуліна, Н. Єфремова, В. Загвоздкін, О. Пальмова, М. Шашкіна ретельно вивчають евалюаційні методи та адаптують їх до особливостей вітчизняного педагогічного сьогодення.

Мета. Термінологічний апарат викладача іноземної мови в останні роки значно розширився новими для української методики поняттями та явищами. Розглянути та проаналізувати одне з них, а саме поняття «евалюації», в контексті вивчення іноземних мов – мета нашого дослідження.

Методи. В процесі реалізації мети дослідження було застосовано наступні методи: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, зіставний метод, структурний метод.

Результати. Вивчення іноземних мов сьогодні не розглядається як односторонній процес, що повністю визначається і контролюється викладачем, адже в ньому беруть участь і ті, хто навчається, тому їх думка з приводу заняття, їх рефлексія на діяльність учителя або викладача є дуже важливою. Вона може стати каталізатором для подальшого професійного розвитку вчителя. Взагалі, для сучасного процесу викладання у вітчизняних навчальних закладах характерною є тенденція до поступової зміни ролі вчителя з ментора, наставника, який одноосібно приймає рішення, яким буде урок, та керує навчальним процесом на своєму занятті, на роль помічника в оволодінні новими навичками та вміннями, провідника в світ знань, ініціатора і організатора міжкультурної взаємодії.

Доказом якісних змін у відносинах учень-вчитель, студент-викладач є застосовувані у багатьох школах та вишах тижні самоврядування, коли учні або студенти на певний час займають місця керівників навчальних закладів або викладачів. У руслі цих перетворень поступово змінюється й ставлення до вчителя як до фахівця, який не має жодних недоліків і тому не потребує аналізу

та можливого коригування своєї діяльності, тим більше, з боку тих, кого він навчає.

У сучасних методологічних дискусіях все частіше розглядається питання, наскільки важливими, корисним і значущим для вчителя є аналіз уроку, який може стати імпульсом для самовдосконалення, певним інструментом у професійному розвитку. З цією метою методи та прийоми навчання, що застосовуються педагогом у викладацькій діяльності, а також їх ефективність слід регулярно перевіряти, щоб спочатку визначити переваги та недоліки, глибинно осмислити їх, а потім відкоригувати, якщо в цьому є потреба.

Тут в нагоді можуть стати евалюаційні методи, мета яких полягає в тому, щоб сприяти оптимізації навчальних програм або нововведень [7, с. 6].

Застосування численних евалюаційних методів притаманне для європейської педагогічної школи ще з останніх десятиріч минулого сторіччя. Стимулюючи покращення роботи конкретного викладача, вони сприяють позитивним змінам у загальному навчальному процесі. Тут йдеться, насамперед, не про оцінку вчителя методистами чи особами, які повинні перевіряти відповідність застосовуваних методів та форм роботи на занятті діючим нормам. Мова про так званий зворотний зв'язок (Feedback), рефлексію тих, кого навчають, на особливості роботи того, хто навчає.

Утім, не слід ототожнювати поняття «евалюація» з терміном «рефлексія» (в англійських країнах відомий як Feedback, в німецькомовних – як Rückmeldung). Рефлексія на занятті означає, що дві або більше особи не обов'язково у формі методично структурованого зворотного зв'язку обговорюють зміст уроку, завдання, активність учнів чи студентів з метою забезпечення взаєморозвитку як тих, кого навчають, так і тих, хто навчає [2, с. 8]. За допомогою методу рефлексії учні в кінці уроку іноземної мови згадують нове правило, нові граматичні конструкції, нові слова та вирази, тобто, осмислюють те, чого вони навчились. Педагог, у свою чергу, намагається зрозуміти, що протягом уроку йому вдалось особливо вдало, а що – не в повній мірі. Рефлексія, на відміну від евалюації, не має глобального характеру, вона направлена на аналіз окремого конкретного уроку іноземної мови. Натомість евалюація має на меті моніторинг тривалого процесу вивчення іноземної мови (тема, що вивчалась протягом кількох тижнів; навчальний місяць або семестр), що включає як активність учнів, так і діяльність учителя, а ще результати опрацювання теми чи декількох тем (граматичних, лексичних) на уроці, посиленість завдань, доступність пояснення матеріалу, варіативність видів навчальної діяльності тощо.

Як показує компетентний німецький довідник **Brockhaus - Die Enzyklopädie**, в 90-х роках, коли евалюація тільки починала застосовуватись в методиці викладання іноземних мов, цей термін розглядався насамперед як аналіз та оцінка нововведення, які проводяться паралельно до основного інноваційного дослідження. У цьому випадку моніторинг ефективності та успіху застосовувався для перевірки та визначення можливості подальшого застосування моделі, що проходила перевірку [4, с. 716].

Саме в цей період стає зрозумілим, що евалюація – це міжпредметна категорія, яка може з успіхом застосовуватися і в соціальних дослідженнях, і в педагогічних науках, і зокрема в методиці. На теренах української методичної науки евалюація тільки починає залучатись у навчальний процес, однак, цей напрямок її розвитку є перспективним.

Отже, евалюація реалізується шляхом порівняння «*є*»-показників з раніше експліцитно встановленими «*має бути*»-показниками за допомогою попередньо

визначених індикаторів. Вона надає корисну і достовірну інформацію, що демонструє якість навчального процесу на певному етапі (формує евалюація) або по його завершенню (сумарна евалюація).

Типова ознака евалюації – це її абсолютна варіативність щодо віку опитуваних, моніторингової мети, часу, який викладач може виділити на реалізацію такого методу на уроці.

Функції евалюації:

- розуміння;
- контроль;
- задокументування результатів;
- їх подальше удосконалення.

Як бачимо, евалюація не припиняється після аналізу результатів певного етапу навчального процесу. Коригування методів та форм роботи на уроці іноземної мови, а потім впровадження певних змін у практику – це також один з етапів евалюації.

Дані, отримані під час евалюаційної перевірки, аналізуються й систематизовано документуються, щоб її результати можна було не тільки використати у подальшій роботі, а й перевірити через певний час, чи відбулися позитивні зміни у роботі вчителя, чи підвищилися якісні показники навчання.

Евалюаційна перевірка слугує контролю діяльності викладача з ретроспективним ефектом (Чи забезпечили застосовані заходи запланований ефект?), корегування подальших дій (Як буде проходити навчання далі?) і/або осмислення дидактичних ситуацій, процесів і проблем [9].

Зазвичай евалюація включає п'ять наступних етапів:

- 1) визначення мети та індикаторів евалюаційного дослідження;
- 2) вибір евалюаційних методів;
- 3) проведення моніторингу та аналіз його результатів;
- 4) демонстрація результатів;
- 5) висновки для викладача та учнів [5, с. 2].

Існує багато видів евалюаційних методів, що активно застосовуються в процесі навчання іноземних мов. Кожен з яких має свої специфічні переваги та недоліки, ризики та побічні ефекти. Більшість з них є анонімними, це означає, що після того, як подібний метод було застосовано на занятті, не можна дізнатися, хто саме заповнив анкету або письмовий відгук. Розглянемо деякі з них з позиції їх потенційного подальшого використання на уроці іноземної мови.

Анкети – найбільш традиційний спосіб перевірки професійного рівня вчителя та результатів його викладацької діяльності. Можливими критеріями оцінки діяльності педагога на уроці іноземної мови є наступні чинники:

- Мій учитель ставиться до всіх учнів однаково, не виділяючи нікого.
- З моїм вчителем мені зрозуміло, що треба знати на екзамені та як формується моя оцінка.
- Оцінки, які я отримую на занятті, відповідають моїм знанням.
- Я вважаю, що уроки цього вчителя цікаві та різноманітні.
- Мій учитель пояснює нам, як матеріал його предмету пов'язаний з іншими предметами або з проблемами, що виникають у повсякденних ситуаціях.
- Мій учитель бере до уваги інтереси та уподобання учнів.
- Я відчуваю певний страх ставити запитання своєму вчителю.
- Мій вчитель пояснює добре і зрозуміло.
- На уроці я добре готуюсь до контрольних робіт.
- Велику частину матеріалу ми опрацьовуємо на занятті самостійно.

- Уроки добре підготовлені вчителем, але атмосфера на занятті – вимушена та натягнута.
- Якщо мій учитель дає домашнє завдання, то зазвичай я можу впоратися з ним самостійно, без допомоги інших осіб.

Аналізуючи діяльність вчителя відносно таких критеріїв, учні/студенти мають наступні можливості вибору:

- 1 – повністю згоден;
- 2 – згоден у великій мірі;
- 3 – дане твердження, в цілому, є правильним;
- 4 – зустрічається рідко;
- 5 – не трапляється на занятті.

Слід підкреслити, що мова йде виключно про особисте враження від занять, які проводить даний викладач.

Один із цікавих і дієвих способів перевірки роботи на уроці є метод **«Це в моїй долоні»**, який можна застосовувати не тільки для моніторингу роботи педагога, а й для оцінки курсу, екскурсії чи проекту. Учасники опитування отримують аркуш паперу, на якому вони зображують контур руки, а потім пишуть на кожному пальці наступне:

- Великий палець: Що було бездоганно?
- Вказівний: Що було особливо корисно для мене?
- Середній палець: Що мені не сподобалося?
- Безіменний: Як я себе відчував / Яка була атмосфера?
- Мізинець: Чого було замало / чого мені не вистачило?

Звичайно, критерії можуть бути різними, в залежності від того, який саме очікувався зворотний зв'язок від учнів.

Перевага цього методу полягає в тому, що всі учасники можуть висловити певну позицію з різних питань. Час, необхідний для реалізації завдань цього методу, становить близько 10-20 хвилин для пояснення сутності евалюаційного методу та заповнення обрисів пальців. Після того, як всі учасники моніторингу виконають завдання, аркуші з зображенням долонь спочатку можуть бути прикріплені до стіни, потім прочитані. Може відбутись також коротка розмова або тривале обговорення написаного [8]. Вже після цього вчитель може детально проаналізувати евалюації й зробити певні висновки для себе.

Для реалізації евалюаційного методу **«Яблуневе дерево»** викладачем перед початком евалюації на великому аркуші паперу схематично зображується яблуневе дерево. Учні отримують вирізані з паперу «яблука», або просто невеличкі аркуші паперу трьох кольорів: зеленого, жовтого, червоного. Упродовж десяти хвилин вони мають написати свої враження від уроків іноземної мови: на червоному яблуці – те, що особливо добре вдається вчителю; на жовтому – те, без чого урок нічого не втратить; на зеленому (тобто несмачному, нестигломому) яблуці слід написати те, що вчитель мусить виключити з уроку.

Для школярів молодшої школи ця евалюація також доступна, але в дещо іншій формі. Тут педагог має допомогти учням визначити позитивні і негативні моменти на уроці іноземної мови: кожна гілка яблуні підписується певним етапом чи видом роботи: «фонетична зарядка», «перевірка домашнього завдання», «прослуховування діалогів» тощо. Школярі, прикріплюючи яблуко того чи іншого кольору («червоний» – дуже подобається, «жовтий» – байдуже, «зелений» – не подобається взагалі) на певну гілку дерева, віддають свій голос за той чи інший вид роботи, сигналізуючи вчителю, над чим треба працювати.

Метод «Шкала» є одним з найпростіших способів отримати відгук про роботу викладача від учнів або студентів. Переваги цього методу в тому, що на підготовку його реалізації вчителю знадобиться дуже мало часу. Достатньо аркушу паперу, на якому в довільній формі необхідно зобразити шкалу, на початку якої поставити «0», а в кінці – «10». Аудиторія класу чи групи має розподілити застосовувані викладачем форми роботи на уроці, оцінюючи їх від одного до десяти балів. Можна допомогти учням реалізувати цей евалюаційний метод, визначивши об'єкти для моніторингу. Так, вчитель іноземної мови може запропонувати такі об'єкти для аналізу: домашнє читання, діалоги для самостійного прослуховування, позакласні заходи з залученням іноземної мови, об'єм домашнього завдання, посиленість домашнього завдання, форми словникових диктантів тощо [3, с. 7]. Додамо, що ця форма роботи може бути індивідуальною, парною або групою.

Наприкінці зауважимо, що процес аналізу занять повинен реалізовуватись систематично і структуровано, тому що один раз на семестр організоване евалюаційне опитування не буде мати багато сенсу: не завжди відповіді респондентів є відвертими; учні, які отримали погану оцінку, почувають себе несправедливо ображеними, і навмисне пишуть щось погане і неприємне; алгоритм завдання евалюації може бути складним для учнів, і тому воно може бути невірно виконаним і т.п. Тільки під час систематичного опитування учнівської або студентської аудиторії може викристалізуватися істина. Тут немає значення, яким чином проводиться евалюаційне опитування: в усній чи письмовій формі, анонімно чи персоніфіковано. У будь-якому випадку, воно допоможе оптимізувати процес навчання і якісно його змінити.

Зауважимо, що цінність евалюаційних методів полягає в тому, що рефлексія на роботу викладача здійснюється не фахівцем-методистом або колегами, які здатні помітити найменші методичні похибки, володіючи необхідною для цього теоретичною базою і знаннями з іноземної мови. Евалюації надають змогу висловити своє бачення навчального процесу тим, кому ми дуже рідко ставимо наступні питання: «Чи подобається вам, як я викладаю?», «Чи достатньо доступно я пояснюю правила?», «Чи комфортно вам на моїх заняттях?», «Наскільки цікаві вам види діяльності на уроці?». Адже якщо на ці питання учні дадуть негативну відповідь, то основна мета навчання – формування іншомовної комунікативної компетенції – не може бути успішно реалізована.

Висновки і перспективи. Отже, сучасний вчитель іноземної мови прагне розуміти, корегувати і якісно змінювати свої заняття. Евалюаційні методи та методи зворотного зв'язку дають викладачу можливість змінити свої уроки якісно, адже евалюації мають на меті перевірку відповідності результатів навчання, поставленим на початку навчального року або курсу цілям. Вони проводяться не тільки по закінченню вивчення предмету, а й впродовж всього курсу з тією метою, щоб якнайшвидше виявити слабкі місця та прогалини в роботі педагога й скорегувати його діяльність. Запропоновані евалюаційні методи «Це в моїй долоні», «Яблуневе дерево», «Шкала», а також евалюації у формі анкет, на наш погляд, будуть особливо ефективними на уроках іноземної мови. Методично обґрунтованим буде використання евалюаційних методів на основі сучасних інформаційно-комунікаційних засобів, які дозволяють створити міцну довгострокову базу даних і проводити аналіз професійної діяльності більш якісно та об'єктивно.

Детальне дослідження механізму реалізації евалюаційних методів – тема, що для української методичної науки є відносно новою, і тому заслуговує на глибокий аналіз та подальше вивчення.

Список використаних джерел

- 1.Пальмова Е. Эвалюация как неотъемлемая составляющая современного образования [Текст] / Елена Пальмова // Вестник Таганрогского института экономики и управления. – 2011. – №1. – С. 76–81.
- 2.Bastian J. Feedback im Unterricht. Lernen verstehen und einen Dialog ьber das Lernen beginnen [Text] / Johannes Bastian // Pдdagogik. – 66.Jahrgang. – Heft 4/2014. – S. 6–9.
- 3.Evaluation – Methodenrepertoire [Text] // Beiblatt Geleitete Schule. – Heft 3/2011. – 15 S.
- 4.Evaluation [Text] / Brockhaus – Die Enzyklopdie: in 24 Вдnden. – Band 6. – 20., ьberarbeitete und aktualisierte Auflage: Leipzig [u. a.], 1997. – 1240 S.
- 5.Evaluation der Projektarbeit. Informationsblatt ьr Fцrderprojekte [Електронний ресурс]. – 11 S. / Режим доступу: http://www.buergerstiftung-hamburg.de/fileadmin/user_upload/Projektfoerderung/infoblatt%20evaluation.pdf
- 6.Gathering Feedback from Students.– The Center for Teaching. – Vanderbilt University, 2016 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/student-feedback/>
- 7.Meyer W. Was ist Evaluation? [Text] / Wolfgang Meyer // Schriftenreihe des Bundesinstituts ьr Berufsbildung. – Heft 59. – 12 S.
8. Peez G. Evaluation des eigenen Kunstunterrichts / Georg Peez, Michael Schacht [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.forrefs.de/sekundarstufe/unterricht/unterricht-halten/lehrerverhalten/sie-haben-es-in-der-hand-lehrerfeedback-als-steuerungselement.html>
- 9.Was ist Evaluation [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.fh-dortmund.de/de/hs/servicebe/verw/dezernate/v/eval/Was_ist_Eva.php

References

- 1.Pal'mova E. Evalyuatsiya kak neot'emlemaya sostavlyayushchaya sovremennogo obrazovaniya / Elena Pal'mova // Vestnik Taganrogskogo instituta ekonomiki i upravleniya. – 2011. – №1. – S. 76–81.
- 2.Bastian J. Feedback im Unterricht. Lernen verstehen und einen Dialog ьber das Lernen beginnen / Johannes Bastian // Pдdagogik. – 66.Jahrgang. – Heft 4/2014. – S.6–9.
- 3.Evaluation – Methodenrepertoire // Beiblatt Geleitete Schule. – Heft 3/2011. – 15 S.
- 4.Evaluation/ Brockhaus - Die Enzyklopdie: in 24 Вдnden. – Band 6. – 20., ьberarbeitete und aktualisierte Auflage: Leipzig [u. a.], 1997. – 1240 S.
- 5.Evaluation der Projektarbeit. Informationsblatt ьr Fцrderprojekte [Elektronnyy resurs]. – 11 S. / Rezhym dostupu: http://www.buergerstiftung-hamburg.de/fileadmin/user_upload/Projektfoerderung/infoblatt%20evaluation.pdf
- 6.Gathering Feedback from Students.– The Center for Teaching. – Vanderbilt University, 2016 [Elektronnyy resurs] / Rezhym dostupu: <https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/student-feedback/>
- 7.Meyer W. Was ist Evaluation?/ Wolfgang Meyer // Schriftenreihe des Bundesinstituts ьr Berufsbildung. – Heft 59. – 12 S.

8. Peez G. Evaluation des eigenen Kunstunterrichts / Georg Peez, Michael Schacht. [Elektronnyy resurs] / Rezhym dostupu: <https://www.forrefs.de/sekundarstufe/unterricht/unterricht-halten/lehrerverhalten/sie-haben-es-in-der-hand-lehrerfeedback-als-steuerungselement.html>

9. Was ist Evaluation [Elektronnyy resurs] / Rezhym dostupu: http://www.fh-dortmund.de/de/hs/servicebe/verw/dezernate/v/eval/Was_ist_Eva.php

ЭВАЛЮАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ

Г. И. Капнина, И. Б. Коротяева

Аннотация. *Статья посвящена анализу понятия «эвалюация», являющимся относительно новым в отечественной методической науке, но тенденциозным в контексте современного процесса обучения, характерной для которого является постепенная смена роли учителя с ментора, наставника, который единолично принимает решения, которым будет урок, и руководит учебным процессом на своем занятии, на роль помощника в овладении новыми навыками, проводника в мир знаний. Эвалюация является одним из возможных импульсов для самосовершенствования, определенным инструментом в профессиональном развитии педагога.*

В исследовании изучены предпосылки для использования эвалюационных методов на уроках иностранного языка; определены их цели, функции, признаки; рассмотрен алгоритм проведения эвалюаций, особенности обработки их результатов. Приведены примеры успешных эвалюационных методов с подробным описанием механизма их реализации на уроке иностранного языка. Намечены перспективы адаптации указанного методического явления к реалиям украинского образовательного ландшафта.

Ключевые слова: эвалюация; эвалюационный метод; самосовершенствование; анализ профессиональной деятельности педагога; иностранные языки

EVALUATION METHODS IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

H. I. Kapnina, I. B. Korotiaieva

Abstract. *The article is devoted to highlighting the concept “evaluation” which is relatively new in the native methodological science but rather tendentious and relevant in the context of the current process of teaching foreign languages in education institutions of various types. It is connected with changing roles of today’s foreign language teacher from an instructor and mentor into an advisor and counselor, a guide to the world of knowledge. Evaluation is a possible impetus for self-improvement, a certain tool in the teacher’s professional development. It involves examining teaching experiences as a basis for decision making and as a source for change.*

Prerequisites for applying evaluation methods in foreign language classrooms are analyzed in the research; their objectives, functions and characteristics are determined; algorithm of evaluations implementation and peculiarities of their results treatment are considered. Examples of the most successful evaluation methods with a detailed description of their realization mechanism in foreign language classrooms are provided. The prospects for adaptation of the methodological phenomenon under investigation to the current situation of the Ukrainian educational space are outlined.

Originality. *There has been made an attempt to differentiate the methodological concepts of feedback, critical reflection and evaluation. These terms are not full synonyms; each of them has its peculiarities and essential features. The systematic exploration of*

foreign language classroom processes applying evaluation methods enable teachers to feel more confident in trying different options and assessing their effects on teaching.

Conclusion. Foreign language teachers who are better informed as to the nature of their teaching are able to evaluate the stage of professional growth and what aspects of their teaching they need to change. Evaluation methods must be treated as an ongoing process and a routine part of teaching; they form a basis for decision making and are a source for change or alternatives. Teachers should become skillful systematic observers of how students in their classroom learn.

A detailed analysis of the evaluation methods mechanism is a subject area that requires a thorough investigation in all its aspects

Key words: *evaluation; evaluation method; self-improvement; analysis of teacher's professional activity; foreign languages*

УДК 811.112

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ: ДОСВІД ЗАКОРДОННИХ ФАХІВЦІВ

В. С. МАКСИМЧУК, кандидат педагогічних наук, старший викладач,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: maks954@i.ua

Анотація. У статті висвітлено закордонний досвід щодо формування і розвитку комунікативних умінь та навичок у процесі навчання учнів з німецької мови за межами ФРН. З'ясовано, що комунікативний підхід передбачає органічне поєднання свідомих і підсвідомих компонентів у процесі навчання іноземної мови, тобто засвоєння правил оперування іншомовними моделями відбувається одночасно з оволодінням їх комунікативно-мовленнєвої документацією.

Ключові слова: зміст навчання, комунікативні уміння та навички, комунікативний підхід, комунікативні компетентності

Актуальність. У процесі спілкування комуніканти виступають як носії певних соціальних стосунків, що виникають у тій чи іншій сфері діяльності і реалізуються в конкретних мовленнєвих ситуаціях. Під комунікативно-мовленнєвою ситуацією розуміють динамічну систему взаємодіючих конкретних факторів об'єктивного і суб'єктивного планів, які залучають людину до мовленнєвого спілкування.

Навчання іноземної мови здійснюється на основі дидактичних та методичних принципів. До методичних принципів належать принципи комунікативності, домінуючої ролі вправ, взаємопов'язаного навчання видів мовленнєвої діяльності. «Принцип комунікативності є провідним методичним принципом. Він передбачає побудову процесу навчання іноземної мови як моделі процесу реальної комунікації. Комунікативні ситуації, що використовуються у навчанні іноземної мови, мають моделювати типові ситуації реального життя у відповідній сфері спілкування. Принцип комунікативності зумовлює добір мовного та мовленнєвого матеріалу, характер вправ, методів та прийомів навчання» [3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням процесів формування комунікативної компетентності займалися чимало вітчизняних та закордонних фахівців. Найбільш вагомий внесок в обґрунтування комунікативного методу зробили Г. Уїдоусан, У. Литлвуд (Англія), Г. Е. Піфо (Німеччина),